

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Kirjallinen vastaus HE:n 50/2020 vastinekuulemisessa 2.6.2020 esitettyihin kysymyksiin

Valiokunnan pyynnöstä esitämme seuraavat vastaukset vastinekuulemisessa esitettyihin kysymyksiin.

Liikennepalvelulain 28 §:n säännökohtaisissa perusteluissa viitataan direktiivissä annettuun määritelmään päätoimisuudesta (< 30% kuukausittaisesta työajasta). Edustajat Veijo Niemi ja Sheikki Laakso kysyivät vastinekuulemisessa, miten poliisi käytännössä valvoo päätoimisuutta. Lisäksi kysyttiin, miten seurantajakso määritellään, jonka perusteella poliisi arvioi onko kyse päätoimisesta, ammattipätevyyttä edellyttävästä kuljettamisesta.

Direktiivin määritelmä päätoimisuudesta lisättiin hallituksen esityksen perusteluihin lausuntokierroksen jälkeen. Tätä lisäystä toivottiin erityisesti Poliisihallituksen lausunnossa:

Direktiivin johdanto-osassa on kirjaus siitä, milloin ajoneuvon kuljettamista ei pidettäisi päätoimena ("ajoneuvon kuljettamisen ei yleensä katsota olevan kuljettajan päätoimi silloin, kun siihen käytetään vähemmän kuin 30 prosenttia säännöllisestä kuukausittaisesta työajasta") Prosentuaalinen rajaus voisi olla syytä tuoda esille myös poikkeuksia koskevassa säännöksessä (28 §). Lisäys saattaisi tässä tapauksessa selkeyttää säännöksessä kirjatun määrittelyä siitä mitä päätoimella tarkoitetaan.

Vastinekuulemisen jälkeen liikenne- ja viestintäministeriö oli vielä yhteydessä Poliisihallitukseen, saadakseen tarkempaa tietoa valvonnan käytännön toteutuksesta ja siitä, miten poliisi soveltaa päätoimisuuden määritelmää valvonnassaan.

Poliisihallituksen poliisitarkastaja Kari Onninen kertoi, että valvonta tapahtuu tavallisesti niin, että poliisi selvittää tilannetta puhuttelemalla kuljettajaa ja tekemällä havaintoja esim. auton kyydissä olevista tavaroista. Keskeistä on kuljettajan kertomus toimenkuvastaan, ajon tarkoituksesta ja määränpäästä. Jos kertomus ei ole poliisin mielestä uskottava tai johdonmukainen, voi poliisi selvittää asiaa jälkikäteen ilman esitutkintaa, pyytämällä esimerkiksi verottajalta tiedon kuljettajan veroilmoituksessaan ilmoittamasta ammatista. Tarvittaessa kuljettajaa kuullaan myöhemmin uudestaan. Poliisi tekee arvion siitä, onko kyse ammattipätevyyspoikkeuksen piiriin kuuluvasta toiminnasta ja useimmissa tilanteissa arvio ei perustu työajan prosentuaaliseen tarkasteluun vaan kyse on poliisin kokonaisarviosta.

Direktiivi määrittelee seurantajaksoksi kuukausittaisen työajan. Käytännössä poliisi tarkastelee tilannetta useamman kuukauden ajalta. Seurantajakso voi olla 2 - 4 kk, ja joissakin tilanteissa jopa kuusi kuukautta. Poliisi selvittää onko työtehtävä muuttunut ja jos kyse on ammattipätevyyttä edellyttävästä tehtävästä, selvittää milloin tehtävä on alkanut. Tarvittaessa poliisi tarkistaa kuljettajan antamat tiedot työnantajalta.

Nykyinen menettely, jossa ammattipätevyyspoikkeusten valvonta perustuu poliisin kokonaisarvioon on koettu toimivaksi. Päätoimisuuden määritelmä on annettu hallituksen esityksen perusteluissa helpottamaan lain tulkintaa, ja koska poliisin valvonnassa seurantajakso voi olla kuukautta pidempi, on ministeriön mielestä selkeämpää, ettei direktiivin määritelmää lisätä säännökseen.

Id Versionumero

Edustaja Veijo Niemi kysyi, miten torikauppioiden valvonta käytännössä tapahtuu. Voimassaolevan liikennepalvelulain 28 §:n 8 kohta sisältää poikkeuksen, jonka nojalla omia tuotteita saa kuljettaa myytäväksi tietyssä paikassa ilman ammattipätevyyttä. Koska kyse on jo olemassa olevasta poikkeuksesta ja kansallisesta sääntelystä, ei ole odotettavissa, että asian valvontaan liittyisi erityisiä haasteita.

Toivomme, että nämä vastaukset ovat valiokunnan mietinnön kannalta riittävät.

Saara Louko
Erityisasiantuntija

Monika Mutanen
Ylitarkastaja